

Nr 22.*Utlåtande i anledning av fullmäktiges i riksbanken framställning om utbyggnad av holländeriet vid Tumba bruk.*

I skrivelse den 17 mars 1949 till bankoutskottet hava *fullmäktige i riksbanken*, med överlämnande av en utav direktören vid Tumba bruk upprättad promemoria, hemställt, att utskottet ville föreslå riksdagen bemyndiga fullmäktige att för utbyggnad av holländeriet vid Tumba bruk av riksbankens medel taga i anspråk förslagsvis 140 000 kronor.

Berörda promemoria är så lydande:

De senare årens gynnsamma utveckling av Tumba bruks ekonomi, vilken bl. a. tagit sig uttryck däri, att sedelpapperspriset sjunkit från ca 25 kronor till ca 10 kronor per 1 000 blanketter (5- eller 10-kronor) är att hänföra till den omständigheten, att brukets tillverkning av andra papper än sedelpapper kunnat utökas och sålunda en bredare grundval för fördelning av de fasta kostnaderna vunnits.

Målsättningen för denna verksamhet är att maximalt utnyttja den befintliga pappersmaskinens kapacitet, vilket är önskvärt bl. a. för att giva den i och för sig relativt obetydliga anläggningen erforderlig konkurrenskraft.

Denna kapacitet har ännu ej uppnåtts, i det att holländeriet fortfarande är för litet för att kunna framställa erforderlig mängd pappersmassa. Det kan sålunda antagas, att tillverkningen skulle kunna ökas med en tredjedel om holländeriet förstörades i motsvarande grad.

Med anledning härav har ett projekt utarbetats att till lumpavdelningen förflytta större delen av den s. k. grovmalningen genom att där uppföra två à tre grovhölländare, varefter nuvarande grovhölländeri skulle kunna tagas i anspråk för finmalning. En ej oväsentlig rationalisering av driften skulle härvid ytterligare uppnås därigenom att transporten av lump från lumpavdelningen till holländeriet avses ske genom pumpning i stället för, som nu är fallet, genom manuell transport i lådor.

Kostnaden för den nu planerade utbyggnaden med en grovhölländare beräknas enligt bifogade utredning uppgå till ca 80 000 kronor, medan var och en därpå följande holländare kan beräknas belöpa sig till ca 30 000 kronor, enär samlingsbinge, pumpar och rörledningar etc. äro gemensamma för hela anläggningen.

Vid den senast träffade uppgörelsen om kollektivavtal med personalen, varvid viss skiftgång i holländeriet genomfördes, har bruket utfäst sig att, så snart omständigheterna medgiva, genom utökning av anläggningen åter avskaffa denna. Det kan beräknas att detta önskemål blir uppfyllt i och med att den ovan beskrivna anläggningen i sin helhet jämte viss samlingsbehållare och pumpanordningar färdigställts.

I den i promemorian åberopade kalkylen beräknas kostnaderna på följande sätt:

1:sta utbyggnad.

Byggnadskostnader.

1 st. holländarkar	kronor	3 700
Källarutrymme + samlingsbinge	»	10 500
Kloreringsbehållare	»	4 000
Avloppsledningar, håltagning och efterlagning m. m.	»	5 000
Ritningar, arbetsledning och oförutsett	»	6 800
		<hr/>
	Kronor	30 000

Maskinkostnader.

1 st. holländare med knivar och montage	kronor	17 650
1 » motor för driften	»	9 000
Remskivor med kilrep	»	3 670
Massapump med bottenplatta och motor	»	3 000
Rörledningar av koppar med flänsar	»	1 200
Klorpump med blyledningar	»	1 500
Massaventiler	»	1 800
Klorventiler	»	600
Diverse övriga monteringskostnader	»	2 500
Oförutsett	»	4 080
		<hr/>
	Kronor	45 000

Elektrisk anläggning.

Kablar, centraler, belysning m. m.	kronor	5 000
		<hr/>
	Summa kronor	80 000

Riksbankens industristyrelse har tillstyrkt, att det i kostnadskalkylen upptagna, såsom »första utbyggnad» betecknade programmet, vilket beräknats komma att betinga en kostnad av ca 80 000 kronor, får komma till utförande så snart som möjligt. Styrelsen har därvid utgått från att med hänsyn till föreliggande förhållanden ytterligare två grovholländare böra anskaffas relativt snart efter det att den första kommit i bruk och avprovats, detta för att fullt kunna utnyttja fördelarna av utbyggnaden.

Fullmäktige, som ansett sig böra biträda nämnda förslag, ha för egen del anfört följande:

Förutom den utökning av driften, som blir möjlig vid genomförande av förslaget och som kan avsevärt bidra till att förbättra brukets inkomster, skulle en icke obetydlig kostnadsbesparing kunna vinnas genom att skiftarbetet vid bruket kan minskas. Såsom i den ovan återgivna promemorian framhållits, har riksbanken för övrigt vid avtalsförhandlingar med arbetarpersonalen vid bruket förbundit sig att snarast möjligt vidtaga sådana åtgärder, att arbetet inom holländeriet kan nedbringas till två skift mot f. n. tre skift. För att uppnå detta torde erfordras att utbyggnaden får omfatta tre nya grovholländare. Enligt vad direktören vid bruket uppgivit, skulle kostnaderna för den andra och tredje grovholländaren av samma storlek som den, som avses i kostnadsberäkningen, belöpa sig till ca 30 000 kronor för varje.

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot vad fullmäktige sålunda föreslagit och får hemställa,

att riksdagen, i anledning av fullmäktiges i riksbanken förevarande framställning, må bemyndiga fullmäktige att för utbyggnad av holländeriet vid Tumba bruk av riksbankens medel taga i anspråk förslagsvis 140 000 kronor.

Stockholm den 29 mars 1949.

På bankoutskottets vägnar:

HARALD ÅKERBERG.

Närvarande:

från första kammaren: herrar Åkerberg, Leander, Näsgård*, Fahlander, Mogård, Grym* och Andersson i Örnsköldsvik;

från andra kammaren: herrar Andersson i Munkaljungby*, Fröderberg*, Persson i Norrby, Bäckström*, Sköldin*, von Seth*, Johansson i Kalmar* och Hallberg.

* Ej närvarande vid justeringen.
